

Remissyttrande

Datum 2018-09-12	Dnr 2430-2018	Mottagare Näringsdepartementet 103 33 Stockholm
Handläggare Johanna Conradsson Avdelningsstab för havs- och vattenförvaltning Johanna.conradsson@havochovatten.se	Direkt 010 698 61 34	

Yttrande över Remiss angående EU-kommissionens förslag COM (2018) 372-375, 382, 390 och 471-473

Sammanfattning

Havs- och vattenmyndigheten (HaV) tillstyrker i huvudsak de förslag som lämnas i förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska havs- och fiskerifonden och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 508/2014 COM (2018) 390 och förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om gemensamma bestämmelser för Europeiska havs- och fiskerifonden mfl COM (2018) 375.

HaV anser att Europaparlamentets och rådets förslag till förordning om en mekanism för lösning av rättsliga och administrativa problem i ett gränsöverskridande sammanhang COM (2018) 373 kan ifrågasättas och att vissa frågor i anledning av detta måste belysas ytterligare.

Gällande EU-kommissionens förslag COM (2018) 372, 374, 382 och 471-473 avstår HaV från att lämna synpunkter.

Havs- och vattenmyndighetens inställning

Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om Europeiska havs- och fiskerifonden och om upphävande av Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 508/2014 COM (2018) 390

Pågående arbete

HaV har i samverkan med Statens Jordbruksverk (SJV) påbörjat en genomgång av de artiklar som rör myndighetens ansvarsområde i EU-kommissionens förslag. Fortsatt genomgång av artiklarna i förslaget kommer att göras under hösten och aktuella synpunkter kommer successivt att förmedlas till SJV som sammanställer myndigheternas synpunkter och vidareförmedlar dessa samlat till Näringsdepartementet. Detta yttrande fokuserar därför på att förmedla en övergripande bild av HaVs synpunkter avseende EU-kommissionens förslag.

Fördelar med förslaget

I EU-kommissionens förslag föreslås en förenklad och mer resultatorienterad struktur, än mot nuvarande förordning, vilken kommer

bygga på fyra prioriteringar som beskriver tillämpningsområdet för Europeiska havs och fiskerifonden (EHFF). Förslaget innebär mindre detaljstyrning från EU-kommissionen och en större frihet för medlemsstaterna att styra mot nationella prioriteringar i det nationella programmet. HaV ställer sig mycket positiv till en förenklad struktur med en resultatorienterad styrning och ökad flexibilitet, med hänsyn till den komplexa strukturen och omfattande administration som upplevts av både medlemsstater och stödmottagare under innevarande programperiod. Ett ökat mandat till medlemsländerna kommer bidra till att medlen kan riktas mot önskvärda nationella prioriteringar för att uppnå fondens övergripande prioriteringar och mål.

Brister med förslaget

Sammanfattningsvis finns en del oklarheter gällande definitioner och text i förslaget som HaV anser behöver förtydligas och klargöras för att uppnå önskvärt resultat för kommande programperiod. Synpunkter kring HaVs önskemål kring förtydliganden kommer som tidigare nämnts att successivt lämnas under hösten i takt med att frågorna bereds.

Delad och direkt förvaltning

I första hand förutser kommissionen att mål 3 och 4 ska avse åtgärder inom direkt förvaltning, vilket även får till följd att kommissionen föreslår en ökning av budgetandelen för direkt förvaltning från 10,12 % till 13,5 %. Detta leder till att budgeten för delad förvaltning minskas och som följd en lägre tilldelning av medel för Sverige. HaV är därmed tveksamma till ökning av medel till direkt förvaltning.

Tillämpningsområde

Det är HaVs mening att fonden fortsatt ska utgöra ett viktigt verktyg för uppfyllande av målsättningar inom den gemensamma fiskeripolitiken, den integrerade havspolitikerna och den integrerade havsförvaltningen. HaV bedömer att fondens medel bör fokuseras till de prioriterade områden som har stor betydelse för att nå fondens övergripande prioriteringar.

För innevarande programperiod, vidgades fondens räckvidd så att den, utöver att uppfylla målsättningar i den gemensamma fiskeripolitiken (GFP:n), även omfattar utveckling och genomförandet av unionens integrerade havspolitik. Vidare gjordes en förändring som innebar att finansiering av kontroll och tillsyn samt datainsamling kom att hanteras och finansieras inom regelverket för EHFF genom delad förvaltning. HaV bedömer att fonden under innevarande programperiod, utöver stöd till kontroll och datainsamling, har möjliggjort finansiering av flera viktiga processer för att uppnå målen inom dessa politikområden. Här kan bl.a. nämnas utveckling av selektiva och skonsamma redskap för att underlätta genomförandet av landningsskyldighet och för att minska eller eliminera

fiskets påverkan på havsbotten samt åtgärder för att skydda och återställa den biologiska mångfalden. Stöd inom den integrerade havspolitikerna kan bl.a. beviljas till integrerad övervakning till havs och informationsutbyte, kunskapsuppbyggnad och till skydd av den marina miljön. Inom ramen för direkt förvaltning har fonden även haft möjlighet att finansiera åtgärder för att utveckla och genomföra integrerad havsförvaltning. Generellt bedöms de målsättningar som nu finns fastställda för fonden ha en mycket nära koppling till den reformerade fiskeripolitiken och de målsättningar som uppges för denna i Europaparlamentets och rådets förordning (EU) nr 1380/2013. Prioriteringar och val av åtgärder i programmen är unika för respektive medlemsland och kan därmed för enskilda utövare skapa *vissa* skillnader i möjlighet att ta del av stöd.

Generella synpunkter

HaV bedömer att det finns:

- tydliga behov av fortsatt finansiering av insatser för uppfyllande av landningsskyldighet, selektivt och skonsamt fiske, samt skydd och återställande av biologisk mångfald.
- behov av krav på regional- eller nationell samordning vid insamling av marint skräp. Stödmöjligheter för insamling av marint skräp bör vidgas för att bättre svara mot EU:s plaststrategi.
- fortsatta behov av att akuta åtgärder inom fisket kan berättiga stöd för tillfälligt stillaliggande, men endast om stödet tydligt kopplas till villkor om hur ofta, hur länge, och till vilka fiskare/segment som stöd får betalas ut.
- behov av stöd till lokal och regional planering av kust- och havsområden, för att uppnå centrala mål i GFP och IMP.

HaV anser dessutom att:

- stöd för minskad klimatpåverkan och klimatanpassning inte bör omfatta fartygsmotorer inom fisket.
- stöd till innovation bör samlas inom en separat innovationsåtgärd för fiske, en innovationsåtgärd för vattenbruk, samt en innovationsåtgärd inom beredning.

Datainsamling och kontroll & tillsyn

Det är viktigt att fonden fortsatt kommer hantera stöd till datainsamling och fiskerikontroll, men anser att reglerna för hanteringen av dessa stödformer måste förenklas avsevärt.

Det är viktigt att de budgetramar som allokeras för artikel 19 och 20 motsvarar de åtaganden och leveranser som medlemsstaterna ska uppfylla enligt EU:s regelverk för kontroll och datainsamling. Vidare är det viktigt

fonden inte sätter ett tak för öronmärkningen till dessa åtgärder. HaV tillstyrker att förslaget uttrycker minst 15 % av tilldelat ekonomiskt stöd per medlemsstat för dessa åtgärder.

Regionalisering av EHFF

I och med Kommissionens genomförandebeslut (EU) 2016/1251 (EU-MAP) har avsikten om regionalt samarbete inom datainsamlingen (DCF) förtydligats. Sverige ser positivt på ett ökat regionalt samarbete, vilket gör att det finns ett tydligt behov av öronmärkta medel för regionala projekt inom DCF.

Det kan finnas finansiella risker för ett enskilt medlemsland att ingå regionala projekt som finansieras med nationellt tilldelade EHFF-medel om det regionala projektet fallerar på grund av undermåligt genomförande av annat medlemsland.

Stöd till småskaligt fiske inom fonden

Definitionen av småskaligt kustfiske är tydlig och väl etablerad sedan tidigare och bör därför inte ändras. Begreppet är väl definierat och lätt att kontrollera. Det skulle vara mycket svårt att komma fram till en ny, gemensam definition. Inga förändringar av definitionen har gjorts i förslaget och HaV anser att den bör kvarstå.

Nuvarande fond innehåller i stort sett de stödmöjligheter som motsvarar de behov som Sverige definierat och som har koppling till småskaligt fiske.

Generationsväxling inom yrkesfisket har definierats som ett stort problem och ingår i delar av (exempelvis lokalt ledd utveckling) Sveriges politiska prioritering för denna programperiod. Relevanta stödmöjligheter bör kvarstå inom fonden i nästa programperiod.

Inrättandet av en mekanism för lösning av rättsliga och administrativa problem

Näringsdepartementet har i Faktapromemoria 2017/18:FPM133 uttryckt tveksamhet gällande förslaget (COM [2018] 373) om inrättandet av en mekanism för lösning av rättsliga och administrativa problem i ett gränsöverskridande sammanhang och har anfört bl.a. följande. Möjligheten för en gränsöverskridande samordningspunkt eller myndighet att kunna besluta om undantag från tillämplig nationell lagstiftning eller ingå åtaganden innebärande att behöriga lagstiftande församlingar ska anta viss lagstiftning (artikel 5) är att betrakta som svårförenligt med 8 kap. regeringsformen. Vidare anförs att den lagvalsmekanism som införs (artikel 21 och 22) angående frågor om domstolars behörighet och skyldighet för domstolar att i vissa sammanhang tillämpa andra medlemsstaters lagstiftning har ett alltför vitt tillämpningsområde och kan komma att påverka svenska domstolar och nationell lagstiftning på ett svåröverskådligt sätt. Sammanfattningsvis leder förslaget sannolikt till en stor administrativ

börda och är rättsligt problematiskt från bl.a. ett konstitutionellt perspektiv. HaV instämmer i Näringsdepartementets synpunkter.

Beslut om detta yttrande har fattats av biträdande generaldirektören Johan Löwenadler Davidsson efter föredragning av utredaren Johanna Conradsson. I den slutliga handläggningen av ärendet har även avdelningschefen Mats Svensson, biträdande avdelningschefen Per Olsson, enhetschefen Inger Dahlgren, enhetschefen Mia Dahlström, enhetschefen Thomas Johansson, verksjuristen Lisemoe Casselblad och handläggaren Pia Ovik deltagit.

Johan Löwenadler Davidsson

Johanna Conradsson

Bilagor:

Kopia till: